

Bijlage 5 – Mutaties algemene uitkering gemeentefonds

Jaarlijks ontvangen de gemeenten volgens een bepaald verdeelstelsel een uitkering uit het gemeentefonds, de zogenaamde algemene uitkering. Deze verdeling is zodanig dat elke gemeente de beschikking heeft over een gelijkwaardig voorzieningenpakket. Door middel van drie circulaire worden de bedragen aan de gemeenten bekend gemaakt: de meicirculaire, de septembercirculaire en de decembercirculaire. In dit hoofdstuk volgt een samenvatting van de financiële effecten van de meicirculaire 2016 voor Deventer.

Het belang van de meicirculaire is de afgelopen jaren sterk toegenomen. In de circulaire zijn maatregelen opgenomen die tot aanzienlijke financiële effecten voor de gemeente Deventer leiden. Dit zijn;

- de mutaties in het accres
- de verhoogde asielinstroom
- en het positieve effect van de overige mutaties AU

De uitkomsten van de circulaire zijn te verdelen in neutrale en niet-neutrale mutaties. De neutrale mutaties zijn een gevolg van specifieke taakaanpassingen voor Deventer waarvoor in de algemene uitkering (AU) budget wordt ontvangen of gekort. Op basis van de methodiek 'samen de trap op, samen de trap af' worden deze bedragen doorgeven aan de diverse programma's en zijn ze dus in principe voor de algemene middelen neutraal. Zo geldt dit bijvoorbeeld voor de bedragen die Deventer ontvangt voor het Sociaal domein (de drie decentralisaties Wmo, Jeugdzorg en Participatie).

De niet-neutrale mutaties zijn toevoegingen of onttrekkingen in de algemene uitkering die direct van invloed zijn op het begrotingsresultaat (algemene middelen). Dit betekent dat er meer of minder middelen zijn te besteden. Een voorbeeld hiervan is de toe- of afname in het accres (de jaarlijkse groei of krimp van het gemeentefonds).

Op basis van de meicirculaire zijn de uitkomsten als volgt:

Niet neutrale mutaties

De uitkomst van de algemene uitkering is meerjarig positief.

Bedragen x € 1.000	2016	2017	2018	2019	2020
Accres	-137	138	-	-208	-
Verhoogde asielinstroom	-273	-1.031	-	-	-

Bedragen x € 1.000	2016	2017	2018	2019	2020
Mutaties AU-overig	879	986	1.403	1.594	1.553
Totaal	469	93	1.403	1.386	1.553

Neutrale mutaties

De neutrale mutaties zijn meerjarig positief. Dit komt hoofdzakelijk door de loon- en prijs-bijstellingen in het Sociaal domein.

Bedragen x € 1.000	2016	2017	2018	2019	2020
Mutaties AU MeiC16 - overig	497	228	107	165	224
Mutaties Sociaal Domein - MeiC16	1.889	2.774	3.192	3.193	3.152
Totaal	2.386	3.002	3.299	3.358	3.376

Toelichting niet neutrale mutaties op hoofdlijnen

Accres

In de laatste raming van het CPB is de inflatie lager dan werd verwacht. Hierdoor wordt het uitgavenkader verlaagd en mag de overheid minder uitgeven. De daling van het accres in 2016 hangt samen met het terugdringen van de overschrijding van het uitgavenkader in 2016, oftewel het toepassen van de 'samen trap op, samen trap af' methodiek. Hogere uitgaven aan migratie en hogere studieleningen geven een positief effect aan het accres. Ondanks de neerwaartse bijstelling blijft het accres 2016 positief. Tegelijkertijd stijgen de lonen in de marktsector en daardoor ook bij de overheid. In 2017 meer dan verwacht bij het Regeerakkoord, waardoor de uitgaven van de overheid stijgen. Dit geeft voor Deventer de bovenvermelde wisselende uitkomsten.

Verhoogde asielzoekers

In het Uitwerkingsakkoord Verhoogde Asielinstroom is overeengekomen dat gemeenten middelen ontvangen voor de extra kosten voor vergunninghouders op de gebieden werk en integratie, onderwijs en zorg. Dit zal worden gerealiseerd via een decentralisatie uitkering volgens het uitgangspunt 'geld volgt vergunninghouder'. Gemeenten gaan een bedrag per een, in die gemeente geplaatste, vergunninghouder ontvangen. Dit ter (gedeeltelijk) dekking van de extra kosten die de gemeenten hiervoor maken. Het Rijk en de VNG zijn over de uitwerking nog in gesprek. De uitkomst daarvan volgt in de

septembercircularre. Het ministerie heeft echter al wel de middelen onttrokken aan het gemeentefonds wat voor Deventer resulteert in een nadelig effect van € 273.000 in 2016 en € 1.031.000 in 2017.

Mutaties AU – overig

De overige niet-neutrale mutaties laten een wisselend beeld zien. Dit wordt hoofdzakelijk veroorzaakt door taakmutaties in bepaalde activiteiten (o.a. Basisregistratie personen, de Basisregistratie Grootchalige Topografie (BGT) en voor een deel maatschappelijk opvang en OGGz). Daarnaast is de waardering van de WOZ waarden woningen en niet-woningen en de bijstelling van het rekentarief door de fondsbeheerderseen oorzaak. Tot slot leveren mutaties in de volumina (aantallen) van de verschillende maatstaven positieve en negatieve effecten op. Dit is vooral in de aantallen bijstandsontvangers, woonruimten en de huishoudens. Per saldo heeft dit voor de jaren 2016 tot en met 2020 een positief effect. Het gaat hierbij om de baten. Het effect op de uitgaven moeten daarbij nog worden meegenomen.

Toelichting neutrale mutaties op hoofdlijnen

Mutaties AU – overig

Referendum

In 2016 wordt aanvullend € 59.000 ontvangen voor de kosten Referendum Associatie-overeenkomst tussen Europese Unie en Oekraïne.

Maatschappelijke opvang en OGGz

De verdeling voor maatschappelijke opvang is voor de jaren 2016-2020 gewijzigd. In 2016 geeft dat voor Deventer een voordeel van € 24.000 en vanaf 2017 structureel een voordeel van € 78.000.

Suppletie-uitkering Bommenregeling

Gemeente Deventer heeft een aanvraag ingediend voor een bijdrage in de gemaakte kosten. Op basis daarvan wordt in 2016 eenmalig een suppletie-uitkering Bommenregeling ontvangen € 346.000.

Faciliteitenbesluit opvangcentra

De decentrale faciliteitenuitkering geeft een voordeel in 2016 van € 9.960. De uitkering dient ter compensatie van gelden die normaliter via de algemene uitkering worden ontvangen.

Voorschoolse voorziening peuters

Het Rijk en gemeenten hebben bestuurlijke afspraken gemaakt over een aanbod voor alle peuters. Met deze afspraken wordt alle peuters de mogelijkheid gegeven om naar een voorschoolse voorziening te gaan. In de bestuurlijke afspraken is opgenomen dat de verdeelsleutel zoveel mogelijk recht doet aan het doel van deze middelen. Daarbij wordt ook gekeken naar de problematiek in grote en kleine gemeenten. Deventer ontvangt daarvoor in 2016 € 58.000 wat oploopt tot € 291.000 in 2020.

Peuterspeelzaalwerk

Als onderdeel van het in te dienen wetsvoorstel Harmonisatie kinderopvang en peuterspeelzaalwerk is het kabinet voornemens de decentralisatie-uitkering Versterking peuterspeelzaalwerk structureel te laten vervallen. De geplande inwerkingtredingsdatum is 1 januari 2018. Voor Deventer betekent dit een structureel nadeel vanaf 2018 van € 181.000.

Basisregistratie Grootchalige Topografie

De algemene uitkering wordt vanaf 2017 verhoogd in verband met een bijdrage in de beheerkosten van de Basisregistratie Grootchalige Topografie (BGT). Dit betekent voor Deventer een structureel voordeel vanaf het jaar 2017 van € 34.000.

Mutaties Sociaal domein

De stijging in de decentrale uitkeringen van het sociale domein betreft voornamelijk de structurele toekenning van de loon- en prijsbijstelling. Daarbij is er voor Beschermd Wonen vanaf 2017 een nieuw historisch verdeelmodel gehanteerd het is nog onduidelijk of dit model ook voor 2018 en verder gaat gelden. Dit betekent een meerjarig voordeel van circa € 1,7 miljoen (inclusief loon- en prijsbijstelling) voor Deventer.

Mutaties algemene uitkering op basis van de meicircularre 2016

Hieronder volgt een overzicht van alle mutaties in de algemene uitkering op basis van de meicircularre 2016 ten opzichte van de decembercircularre 2015.

Bedragen x € 1.000	2016	2017	2018	2019	2020
Stand Algemene Uitkering Voorjaarsnota 2016- o.b.v. DecC15	177.920	175.139	175.548	176.231	176.763
Neutrale mutaties AU 2016-2020 o.b.v. MeiC2016 - extra middelen					
1. Referendum	59	-	-	-	-
2. Maatschappelijke opvang en OGGz (du)	24	78	78	78	78
3. Suppletieuitkering Bommenregeling	346	-	-	-	-
4. Faciliteitenbesluit opvangcentra (du)	10	-	-	-	-
5. Voorschoolse voorziening peuters (du)	58	116	175	233	291
6. Peuterspeelzaalwerk (du)	-	-	-181	-181	-181
7. Basisregistratie Grootchalige Topografie	-	34	35	35	36
Sociaal domein (3D's), decentralisatie AWBZ naar Wmo (iu):					
8. - WMO	141	-149	160	163	45
9. - Beschermde wonen	270	1.668	1.720	1.759	1.757
10. Decentralisatie Jeugdzorg (iu)	514	21	225	193	197
11. Decentralisatie Participatiewet (iu)	862	904	757	748	759
12. Wmo - huishoudelijk hulp (iu)	102	330	330	330	394
	2.386	3.002	3.299	3.358	3.376
Niet neutrale mutaties AU 2016-2020 o.b.v. MeiC2016 en volumina					
13. Accres 2016-2020	-410	138	-	-208	-
14. Accres - afrekening 2015 (incidenteel)	273	-	-	-	-
15. Verdeelreserve	68	69	69	69	70
16. OZB suppletieuitkering	-	-	-	69	-
17. Basisregistratie Personen	-	-27	-27	-27	-28
18. Maatschappelijke opvang en OGGz (du)	-	158	158	158	158
19. Verhoogde asielinstroom	-273	-1.031	-	-	-
20. Ontwikkeling uitkeringsbasis	273	138	207	347	417
21. VNG betaling	-	-138	-	-	-
Inkomstenmaatstaven					

Bedragen x € 1.000	2016	2017	2018	2019	2020
22. WOZ-aanpassen rekentarief (via uf)	96	69	69	69	70
23. WOZ-waardemutatie herwaardering/rekentarief	-	82	80	78	76
Uitgavenmaatstaven					
24. Diverse maatstaven	89	80	84	85	85
25. Bijstandsontvangers	181	384	591	573	529
26. Woonruimten	145	144	145	146	148
27. Inwoners	27	27	27	27	28
	469	93	1.403	1.386	1.553
Subtotaal mutaties MeiC16 t.o.v. DecC15	2.855	3.095	4.702	4.744	4.929
Stand Algemene Uitkering - o.b.v. MeiC16	180.775	178.234	180.250	180.975	181.692